

Vierkant in Vierkant

Verslag activiteiten 2017

1. Inleiding

Voor u ligt een verslag van de activiteiten over 2017 van de Stichting Vierkant in Vierkant (ViV), opgericht in 1997. De stichting heeft zich ten doel gesteld om de plastiek Vierkant in Vierkant, in 1917 ontworpen door Theo van Doesburg, in Leiden gerealiseerd te krijgen.

Na ruim 20 jaar onvermoeibare inzet voor de realisatie van dit burgerinitiatief is het eindelijk gelukt dankzij die vasthoudendheid van de Stichting en de steun van een reeks sponsors, waaronder vele particuliere sponsors van blokken, en de gemeente Leiden. Om verschillende redenen heeft het de nodige jaren geduurd voor de gemeente Leiden een locatie heeft willen aanwijzen. In 2016 heeft de gemeente het Morssingelparkje aangewezen, gelegen aan één van de belangrijkste entrees van Leiden.

2. Activiteiten in 2017

2.1. Aanwijzing locatie

Het Morssingelparkje komt er pas na de voltooiing van de Ringweg Noord. In 2017 is begonnen met een verkenning van de mogelijkheden voor de technische uitvoering. De aanleg van die ringweg is een enorme bouwoperatie, waardoor de definitieve plaatsing pas mogelijk is als die aanleg (grotendeels) is voltooid, rond 2020. Daarom werd voor het ontwerp gekeken naar mogelijkheden voor een tijdelijke plaatsing.

Met de gemeente heeft intensief overleg plaatsgevonden over de tijdelijke plaatsing op de beoogde locatie. De gemeente heeft inpassingstekeningen gemaakt en de obstakels verkend. Door de vele ondergrondse leidingen, die voor een deel nog niet gedetailleerd in kaart zijn gebracht, was het lastig om een locatie in het beoogde gebied te vinden. Uiteindelijk is dit gelukt. Zie foto hieronder.

Plaatsing van Vierkant in Vierkant in de groenstrook is dus in eerste instantie tijdelijk. Wanneer over twee jaar de aanleg van de Leidse Ring Noord start, zal het kunstwerk tijdelijk worden opgeslagen. Na voltooiing wordt de groenstrook opnieuw ingericht, nu als Morssingelparkje. Dit parkje zal ook een functie vervullen in het Singelpark. In het ontwerp ervan zal Vierkant in Vierkant een definitieve plek krijgen.

2.2. Constructie

Voor de constructie is gekozen voor stapelbare Lego-achtige betonnen blokken van 50x50x50 cm en 50x100x50 cm. Het ontwerp is 8m hoog en vergt 206 blokken. Voor de fundering kon worden volstaan met een gegoten gewapend betonnen plaat.

Voor de tijdelijke uitvoering zijn de betonblokken simpelweg gestapeld en afgewerkt met een kleurbehandeling.

2.3. Opbouw Vierkant in Vierkant

Op 28 augustus verleende de gemeente de omgevingsvergunning. In de week van 21 augustus werd de betonnen funderingsplaat gestort waarop het kunstwerk is opgebouwd in betonblokken van 50x50x50 cm, de eenheid waarin Theo van Doesburg het kunstwerk ontwierp. Op 12 september, werden de eerste blokken afgeleverd op de locatie. Op 18 september begon het stapelen van de blokken. Daarmee werd het ontwerp van Vierkant in Vierkant door Theo van Doesburg, grondlegger van De Stijl, na 100 jaar concreet en tastbaar.

2.4. Overdracht van Vierkant in Vierkant aan de gemeente

Bij de start van de jaarlijkse Kunstroute op 23 september heeft de Stichting Vierkant in Vierkant Theo van Doesburgs kunstwerk overgedragen aan de gemeente Leiden. Locoburgemeester en wethouder van cultuur Robert Strijk aanvaardde het samen met Walter van Peijpe, fractievoorzitter van Groen Links, als vertegenwoordiger van de Raad die het initiatief vanaf het begin heeft ondersteund. Bij de overdracht waren aanwezig Wies van Moorsel, enig erfgenaam en nicht van Theo van Doesburg, Mondriaan-kenner Joop Joosten en een honderdtal belangstellenden.

In zijn toespraak dankte Robert Strijk de vele vrijwilligers voor hun tomeloze inzet die ertoe heeft geleid dat dit monument voor Theo van Doesburg nu is gerealiseerd. Hij benadrukte de steun die het College en de Raad unaniem door de jaren heen hebben gegeven aan de realisatie. De Raadsmotie voor de zomer van Walter van Peijpe om geld beschikbaar te stellen was het laatste zetje. Walter van Peijpe onderstreepte het belang van Vierkant in Vierkant voor Leiden omdat het laat zien dat Leiden, naast cultuurstad van de 17e eeuw met Rembrandt, Gerrit Dou en Jan van Goyen, ook de stad is van de vernieuwing en de dynamiek, belichaamd in De Stijl. Vierkant in Vierkant als inspiratie voor de stad van de toekomst.

Theo van Doesburg ontwierp Vierkant in Vierkant samen met architect Jan Wils in 1917 als inzending voor de prijsvraag voor een fontein voor het station van Leeuwarden. Nu, honderd jaar later, is het eindelijk gerealiseerd in Leiden, de stad waar Van Doesburg in 1917 het tijdschrift De Stijl oprichtte. Daarmee heeft de stad in het gedenkjaar 100 jaar De Stijl een permanent en passend eerbetoon gekregen aan deze Leidse kunstenaar met wereldfaam.

2.5. Communicatie

Medio 2017 is een nieuwe website (www.vierkantinvierkant.nl) gelanceerd. De site geeft in beeld en tekst informatie over de geschiedenis van Vierkant in Vierkant en de totstandkoming. Verder worden nieuwsitems gepresenteerd. Verder worden de sponsors vermeld met naam en logo. Op de site staan de ANBI gegevens. Ook is er een module voor de aanmelding en betaling van gesponsorde blokken.

Er zijn persberichten uitgebracht over de start van de opbouw van ViV, het stapelen van de blokken, de aankondiging van de overdracht en van de financiële bijdrage van de Smitsloo Groep voor de constructie van de bakken behorend bij ViV. Ook de gemeente heeft een pers aankondiging doen uitgaan.

In het Leidsch Dagblad en in het Leids Nieuwsblad werd regelmatig aandacht aan Vierkant in Vierkant besteed. Ook UNITY, Sleutelstad en Omroep West besteedden aandacht aan de opbouw. Op de site van de Leidse Glibber werden regelmatig berichten en foto's geplaatst.

De overdracht van ViV was opgenomen in het officiële programma van de Leidse Kunstroute 2017.

In opdracht van de stichting heeft fotoburo JP de opbouw en overdracht vastgelegd.

3. Financiën

Op basis van de verkenning van uitvoeringsmogelijkheden en overleg met constructeurs en leveranciers van betonblokken werd een geactualiseerde begroting opgesteld die uitkwam op € 85.500,- voor zowel de tijdelijke plaatsing als de permanente plaatsing, inclusief de tijdelijke opslag in de tussenliggende periode.

Na het opstellen van een Projectplan is de projectleider Arjen Pels Rijcken begonnen met de fondswerving. In 2017 zegden de volgende Fondsen een bijdrage toe:

ArchieScienza	€ 5.000,00
Fonds1818	€ 15.000,00
Prins Bernhard Cultuur Fonds voor PR/Communicatie	€ 10.000,00
Stichting Zabawas	€ 3.000,00
Bouwfonds Cultuurfonds	€ 5.000,00
Cultuurfonds Leiden	€ 1.000,00

Daarnaast werden financiële bijdragen toegezegd door:

Rabobank Leiden-Katwijk	€ 2.000,00
Smitsloo Groep Leiden voor de bakken	€ 5.000,00

Als onderdeel van de fondswerving is de mogelijkheid geopend om een betonblok uit de plastic te adopteren voor € 150. Voor elk blok zal een door de blokponsor op te geven naam worden vermeld op een bord bij de plastic. Eind 2017 waren 46 blokken gesponsord voor een totaalbedrag van € 6915.

De sponsornamen zijn:

Artsenassessment, Association Theo van Doesburg, Straatsburg, Atria meubels, Nienke Branderhorst & Lous Meijer, CHDR, Geert Crielaard & Koen Brakenhoff, Liesbeth Erfthemeyer en Gerritjan van Oven, Daniël Gonzalez del Amo, Raul Gonzalez del Amo, Henk Hannemann Foundation, Joop Joosten, Tiny Joosten, Rik Joosten, Christiaan, Josephine & Juliet Joosten, Geertrui en John Marks-van Lakerveld, Alexander Marks, David Marks, Arne Marks, Ole Marks, Pim Marks, Ilias Baghat, Aicha Baghat, MoveNext - media design, Jan, Lorraine Groeneveld, Sinds 1883 - uitgevers, Rozalie, Gideon, Liese-Lotte, Doris en Ton Nieuwenhuizen Segaar - Wintgens, Iskander Pels Rijcken, Duco Pels Rijcken, Philine Pels Rijcken, WAD depots, Wim van Putten, Raadsmotie 'De Stijl' 7 november 2007, Joseph W. van Rooden, Familie van Schie, John Stelck, Tevelingshof, Cees Waal en Evelyne Verheggen, A_Méi Frans Weijie Yuyi Silvester Mingxiao

Een aanzienlijk aantal bedrijven heeft de totstandkoming van Vierkant in Vierkant gesponsord met kortingen en bijdragen in natura. Het gaat om de volgende bedrijven: Administratiecollectief, Barthen Huurmaat, Carpet Right, CopyCopy, El&El Reclame, FABITON, Het Gemak, HWS Verhuur, IBIS hotel, IMd, JD Staal, Jesse Voerman architecten, De Leidse Rederij, Movenext, Schouls, Sligro, Springer Stucadoors, Zeus Beton

In de tabel hieronder staat een samenvattend overzicht van de begroting van uitgaven en dekkingsplan 2018-2020:

Gerealiseerde inkomsten 2017		Gedane uitgaven 2017	
Omschrijving	Bedrag	Omschrijving	Bedrag
Sponsoring blokken	5.865	Ontwerp	3.905
Fonds 1818	12.000	Fundering	12.100
ArchieScienza	5.000	Constructie	16.627
Cultuurfonds Leiden	1.000	Website	6.802
Smitsloo Groep Leiden	5.000	Overdrachtsevent	1.298
Gemeente Leiden	30.000	Marketing	1.794
		Administratie en organisatiekosten	598
		Banktegoed op 31-12-2017	15.741
Totaal inkomsten 2017	58.865	Totaal uitgaven 2017	58.865